

สัตว์น้ำที่กรมประมงผสมเทียม ได้เป็นครั้งแรก

ท่านผู้อ่านคงทราบมาก่อนหน้านี้แล้วว่า กรมประมงตั้งขึ้นมาในปี พ.ศ. ๒๕๖๙ แม้ว่าในเบื้องต้นอาจจะเป็นที่ทราบกันว่าวัตถุประสงค์สำคัญเกี่ยวข้องกับการเก็บภาษีอากรก็ตาม แต่หากจะกล่าวถึงการขยายพันธุ์สัตว์น้ำหรือการเพาะ

พันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมงน่าจะดำเนินการมาตั้งแต่เริ่มตั้งสถานีประมงเป็นครั้งแรก
ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ซึ่งได้แก่สถานีประมงบึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์

การเพาะขยายพันธุ์ปลาในระยะแรกเป็นการเพาะขยายพันธุ์แบบธรรมชาติ
โดยการศึกษาพฤติกรรมตามธรรมชาติของสัตว์น้ำชนิดต่างๆ และมักเป็น
การเพาะขยายพันธุ์เพื่อการศึกษาทางวิชาการ รวมถึงเพื่อการปล่อยลงใน
แหล่งน้ำธรรมชาติเป็นสำคัญ เนื่องจากขณะนั้นประเทศไทยยังไม่มีเลี้ยง
สัตว์น้ำเป็นอาชีพ สัตว์น้ำที่ใช้ประโยชน์ได้จากการจับจากธรรมชาติไม่ว่าจะเป็น
จากทะเลและแหล่งน้ำจืดต่างๆ

สำหรับการเพาะพันธุ์ที่ขึ้นต้นไว้ตาม
หัวข้อนี้ ก็คือการเพาะพันธุ์ด้วยการผสมเทียม
สำหรับพันธุ์ปลาที่มีการเพาะพันธุ์ด้วยการ
ผสมเทียมได้เป็นครั้งแรกของกรมประมง เกิด
ขึ้นครั้งแรกที่สถานีประมงบึงบอระเพ็ด จังหวัด
นครสวรรค์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ สำหรับปลา
ที่ทำการเพาะพันธุ์ด้วยการผสมเทียมได้เป็น
ครั้งแรก คือปลาสวาย *Pangasius sutchi*
Fowler ผู้ดำเนินการคือ **นายอารีย์ สิทธิมั่งค์**
อดีตรองอธิบดีกรมประมง ระหว่างปี พ.ศ.

๒๕๒๑ - ๒๕๒๖ ซึ่งในขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งเป็นนักวิชาการประมงเอก
สังกัดกองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กรมประมง กรุงเทพฯ สำหรับคณะผู้ร่วมดำเนินการ
ในครั้งนี้นำโดยนักวิชาการประมงของกรมประมง มีรายนามดังนี้ **นายวนิช
วารีกุล** (ต่อมาเป็นอธิบดีกรมประมงคนที่ ๑๖) **นายปรีชา เถียรเจริญ** (เกษียณ
อายุราชการในตำแหน่ง ผู้ตรวจราชการกรมฯ ๙๗๗.) **นายมนู โปธารส** (เกษียณ
อายุราชการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกรม) **ดร. กิจจา ใจเย็น** (เกษียณ
อายุราชการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมประมง) **นายชินนทร ศรีทองสุข**
(เกษียณอายุราชการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

นายสำรอง เผ่าหอม (ลาออกจากราชการเมื่อ ๑ มีนาคม ๒๕๑๗ ในตำแหน่ง
นักวิชาประมงโท) **ดร.อุปถัมภ์ ภาภูตานนท์** ณ มหาสารคาม (เกษียณอายุ
ราชการในตำแหน่งรองอธิบดีกรมประมง) **นายบุญช่วย แวงงาม** (เกษียณ
อายุราชการในตำแหน่งประมงจังหวัดแพร่) **นางสาวเจียมจิตต์ แสงเลิศ หรือ**
นางเจียมจิตต์ บุญสม (ลาออกจากราชการในตำแหน่งประมงจังหวัดลำพูน)
ดร.กมลพร ทองอุทัย (เกษียณอายุราชการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญฯ สวช.)
และ **นายเข้มชาติ นิ่มสมบูรณ์** (เกษียณอายุราชการในตำแหน่งประมงจังหวัด
นครสวรรค์) เป็นผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ

สำหรับวิธีดำเนินการนั้น ท่านรองอารีย์ สิทธิมังค์ ในฐานะหัวหน้า
โครงการนี้ ทำการทดลองระหว่างเดือนมิถุนายน - สิงหาคม พ.ศ.๒๕๐๙ ซึ่ง
เป็นช่วงที่ปลาสวายมีไข่ คณะผู้ดำเนินการได้รวบรวมปลาสวายจากบึงบอระเพ็ด
มาใช้เพื่อการทดลอง โดยการฉีดฮอร์โมนเพื่อเร่งให้แม่ปลาวางไข่และทำการ
ผสมเทียม ได้เป็นผลสำเร็จ นับเป็นต้นแบบของการผสมเทียมสัตว์น้ำมาจน
ทุกวันนี้